

Da je reproduksijska sposobnost visinskih voda znatno manja od one u nizinskim, poznato je svakom ribarskom stručnjaku, a danas već i svakome sportskom ribolovcu. S obzirom na to da se kapacitet visinskih voda realno smanjuje zbog hidromelioracijskih zahvata, a i nekih drugih još nedovoljno definiranih uzoraka (kisele kiše, pesticidi, ostala zagađivanja i dr.), istraživanja, a i praksa, u poslijeratnom razdoblju pokazuju da u visinskim vodama živi sve manje salmonidnih i timalidnih vrsta riba, posebno onih autohtonih. Njihova mjesta uglavnom zauzimaju manje vrijedne ribe koje u tim vodama prirodno žive ili su nekontrolirano ih unijele neodgovorne osobe, što je dosta čest slučaj kad iz vode nestanu atraktivnije vrste.

Budući da je tjedni odmor povećan na dva dana, a i pokretljivost je sportskih ribolovaca znatno povećana pa time i izlov, postavlja se pitanje što će oni u dogledno vrijeme loviti. Danas se već na mnogim salmonidnim vodama ne uspijeva ostvariti ni dopušteni dnevni ulov, koji uglavnom iznosi samo od 2 do 3 salmonida, a negdje tek jedan komad (Gacka, Unac). Osim toga, neke ribolovne organizacije imaju i deviznoturističke ambicije.

Usporedo sa smanjenjem dnevnog ulova smanjuje se i broj dnevnih izlazaka u toku godine, povećane su naj-

manje mjere, više se poribljava, članarine i upisnine osjetno su povećane tako da neke već imaju karakter »numerus claususa«. No sve te restriksijske mjere nisu dosada dale ozbiljna rezultata: riblji fond plemenitih vrsta i dalje se smanjuje. Na taj način dio našega narodnog bogatstva ostaje neaktiviran, što je višestruka šteta koja se ne očituje samo smanjenim ulovom kvalitetnoga ribljeg mesa. Ta je pojava inače dosta česta u našoj poslijeratnoj ekonomskoj praksi, premda su uzroci različiti. Tako je, primjerice, drastično smanjen stočni fond na brdsko-planinskom području Jugoslavije.

Kako zaustaviti daljnje propadanje salmonidnog fonda u visinskim vodama i kojim ga mjerama u dogledno vrijeme regenerirati, premda nemamo iluzija da bi se bez dugotrajna i temeljita rada fond mogao opet vratiti u prijašnje stanje? Pitanje je također je li to uopće moguće zbog promjena ekoloških i nekih drugih uvjeta.

Odgovor na to pitanje može dati samo znanost koja mora utvrditi koliko su promijenjeni životni uvjeti djelovali na smanjenje ribljeg fonda, a koliko je tome pridonio čovjek — ribolovac ili krivolovac — izlovom riba iznad prirodnog prirasta ili nekim drugim mjerama.

Ribarski bi stručnjaci pri izradi budućih gospodarskih osnova morali istražiti taj problem koji je dosada uvijek bio nekako po strani i predložiti prikladne sanacijske mjere. Rješenje je problema dugoročno, ono ne ovisi samo o ribolovcima i ribarskim stručnjacima nego i o radikalnim promjenama odnosa cijelog Društva prema životnoj okolini, pri čemu smo danas tek na početku.

Ribolovcima možemo preporučiti da razmotre uvođenje »numerus claususa« i izlov usklade s današnjim potencijalom u vodama u kojima je on utvrđen u gospodarskim osnovama. Na nekim vodama treba znatno smanjiti ulov domaćih salmonida (potočne pastrve, mekousne, mladice, eventualno lipljana), a nadomjestiti ga nasadivanjem kalifornijskih pastrva u lovnoj veličini, pri čemu treba računati s tim da će ubačene kalifornijske pastrve u vodi biti najviše jednu sezonu, nakon čega će ili biti polovljene ili će migrirati. Trošak će biti znatan jer usporedo s nasadivanjem treba voditi dugoročnu aktivnu politiku repopulacije domaćih vrsta salmonida u sprezi sa znaošću, a to neće biti jeftino.

Prof. dr. KREŠIMIR PAŽUR

